

Ο τσεκουράτος Βορίδης στο (αντι)μεταναστευτικής πολιτικής

Του Θανάση Κούρκουλα

Σοκ σε πολλούς καλούς ανθρώπους, δημοκράτες, αριστερούς, αλληλέγγυους και αγωνιστές των δικαιωμάτων προκάλεσε η αλλαγή ηγεσίας στο υπουργείο μεταναστευτικής πολιτικής με την μετακίνηση σ' αυτό του αμετανόητου ακροδεξιού Μάκη Βορίδη. Μια μικρή αναδρομή στο παρελθόν του αξίζει τον κόπο για να μαθαίνουν οι νεότεροι και να θυμούνται οι παλιότεροι.

Από το τσεκούρι...

Ο Βορίδης ξεκίνησε την πολιτική του διαδρομή από τον φασισμό του δρόμου σε τρυφερή ηλικία. Γεννημένος το 1964, από το 1979 δημιούργησε το εθνικιστικό μαθητικό σχήμα «Ελεύθεροι Μαθητές» με καταγγελίες για απειλές και πρακτικές βίας και εκφοβισμού σε άλλους μαθητές, ενώ σε μαθητικές εκλογικές διαδικασίες καταγγέλλονταν νοθεία, με ξυλοδαρμούς και τραμπουκισμούς. Οι φασιστικές ανησυχίες του Βορίδη βάθυναν στα φοιτητικά του χρόνια, καθώς στα μέσα της δεκαετίας του 80' έγινε γραμματέας της χουντικής ΕΠΕΝ, την οποία είχε ιδρύσει ο δικτάτορας Παπαδόπουλος μέσα από τη φυλακή. Στη συγκεκριμένη θέση ο Βορίδης, φοιτητής τότε της νομικής διαδέχτηκε τον Μιχαλολιάκο, μετέπειτα αρχηγό της Χρυσής Αυγής. Μία επιδρομή τους που έχει αποθανατιστεί είναι η επίθεση μελών της ΕΠΕΝ τον Μάιο του 1985 σε κατοίκους που διαμαρτύρονταν για την εκτεταμένη καταστολή στην περιοχή των Εξαρχείων. Ένας από τους συμμετέχοντες στην επίθεση ήταν ο Βορίδης κρατώντας τσεκούρι, ενώ άλλοι χουντικοί κρατούσαν ρόπαλα. Συνθήματα του Βορίδη και των λοιπών ήταν «ο Μάλλιος (δηλαδή ο γνωστός βασανιστής της χούντας) ζει, αυτός μας οδηγεί» και «Πινοσέτ – Πινοσέτ». Δύο μήνες πριν από το

συμβάν με το τσεκούρι, ο Βορίδης είχε διαγραφεί παμψηφεί από τον σύλλογο φοιτητών της Νομικής λόγω φασιστικής δράσης. Τον Απρίλιο του 1986, πραγματοποιείται αιματηρή επιδρομή ΕΠΕΝιτών στη Νομική οπλισμένων με στιλέτα και λοστούς με αποτέλεσμα να τραυματιστούν αρκετοί φοιτητές. Την ίδια ώρα συνεδρίαζε το κεντρικό Συμβούλιο της ΕΦΕΕ, που αποφάσισε να υποβάλλει μήνυση κατά του διαγραμμένου Βορίδη που ηγείτο της ομάδας των φασιστών. Τα επόμενα χρόνια ο Βορίδης παρέμενε στη ηγία της νεολαίας της ΕΠΕΝ μέχρι το 1990.

... στη γραβάτα

Το 1994 ο Βορίδης ίδρυσε το ακροδεξιό κόμμα «Ελληνικό Μέτωπο», που είχε στενές σχέσεις με το Γαλλικό Εθνικό Μέτωπο του Ζαν-Μαρί Λεπέν (πατέρα της σημερινής Μαρίν Λεπέν), ο οποίος ήταν τότε πολιτικός εκφραστής της γαλλικής ακροδεξιάς. Επίσης, έχουν γραφτεί πολλά δημοσιεύματα για τις υπόγειες σχέσεις του Βορίδη τη δεκαετία του '90 με την ΜΑΒΗ (Μέτωπο Απελευθέρωσης Βορείου Ηπείρου), που ήταν μία παραστρατιωτική οργάνωση που έδρασε στη δεκαετία του '90 και η οποία ήταν υπεύθυνη για μία σειρά επιθέσεων σε Αλβανία και Ελλάδα. Βασικό στοιχείο στη πολιτική γραμμή του Βορίδη ήταν πάντα το αντιμεταναστευτικό του μένος, το οποίο αποτυπωνόταν σε πολλά επίπεδα. Υπάρχουν ανατριχιαστικές αφίσες του "Ελληνικού Μετώπου" που έγραφαν π.χ. για "κόκκινη κάρτα στους λαθρομετανάστες". Το 2005 μεταπήδησε στο ακροδεξιό κόμμα ΛΑΟΣ, με επικεφαλής τον Γιώργο Καρατζαφέρη. Ο Βορίδης θεωρούνταν τόσο ακραίος, που ακόμη και ο Καρατζαφέρης τον είχε αποκλείσει π.χ. από το να είναι υποψήφιος περιφερειάρχης το 2010. Στο ΛΑΟΣ ο Βορίδης συνέχιζε της προκλητικές του δηλώσεις, όπως σε εκδήλωση στη Μάνη το 2008, όπου έλεγε ότι «ο αγώνας εναντίον της κομμουνιστικής ανταρσίας από το 1945 έως το 1949, μέχρι και την τελική νίκη στον Γράμμο και στο Βίτσι, διασφάλισε την εθνική ακεραιότητα, την ελευθερία και τη δημοκρατία [...] ένα μνημείο εδώ πρέπει να θυμίζει τα εγκλήματα του κομμουνισμού εναντίον της πατρίδας». Σε άλλη του συνέντευξη το 2010 μιλώντας στον "Ελεύθερο Τύπο" ο Βορίδης έλεγε ότι «δεν συμπαθώ και δεν υπερασπίζομαι το κράτος

της Μεταπολίτευσης, το οποίο μόνο κατ' επίφαση ήταν "εθνικό" κράτος...». Το 2012 επί Σαμαρά ο Βορίδης εντάχθηκε στη Νέα Δημοκρατία και από τότε έγινε πρωτοκλασάτο γαλάζιο στέλεχος και έχει περάσει από διάφορα υπουργεία.

Ακροδεξιά ρητορική

Όπως οι πάντες καταλαβαίνουν η τοποθέτηση του Βορίδη στο Υπουργείο (Αντι)μεταναστευτικής Πολιτικής είναι καραμπινάτο κλείσιμο του ματιού στην ακροδεξιά πολιτική πελατεία της Νέας Δημοκρατίας, που έχει εδώ και καιρό ξεκινήσει να μετακομίζει στα ακροδεξιά διαμερίσματα της δεξιάς πολυκατοικίας και συνεχίζει να απομακρύνεται από το μαντρί του Κυριάκου Μητσοτάκη. Το παρελθόν του Βορίδη όσο και οι πιο πρόσφατες τοποθετήσεις του εγγυώνται την γνησιότητα της ακροδεξιάς επιλογής χωρίς δεύτερη κουβέντα. Πρόκειται για αντίβαρο στην ακροδεξιά κριτική που ασκεί ο – διαγραφείς πλέον – Σαμαράς στον δήθεν «κεντρώο δικαιωματιστή» Κυριάκο Μητσοτάκη. Συνάδει επίσης με την διεθνή ακροδεξιά στροφή τόσο στις πολιτικές όσο και στις πολιτικές εκπροσωπήσεις κλασικών δεξιών κομμάτων όπως των ρεπουμπλικάνων των ΗΠΑ του Τραμπ. Επιπρόσθετα πρόκειται για επικίνδυνη στροφή της κυβερνητικής ρητορικής της ΝΔ επί τα ακροδεξιότερα, με πραγματικές μετατοπίσεις στον τρόπο που διεξάγεται η δημόσια συζήτηση για το προσφυγικό / μεταναστευτικό. Για παράδειγμα, η χρήση του ρατσιστικού όρου «λαθρομετανάστες» που είχε εν πολλοίς σταματήσει να χρησιμοποιείται στον κυβερνητικό λόγο, επανήλθε από τον Βορίδη κατά τη διάρκεια μιας από τις πρώτες δημόσιες εμφανίσεις του μετά τον ανασχηματισμό στον τηλεοπτικό σταθμό Mega στις 18 Μάρτη 2025. Μπορεί από μόνος του ο ρατσιστικός λόγος να μην παράγει ρατσιστική πολιτική, όμως σίγουρα παράγει ρατσιστικό κλίμα στην κοινωνία, αποτελεί ακροδεξιά μετατόπιση της πολιτικής αντζέντας και ασκεί πίεση προς τα κόμματα του κέντρου και της αριστεράς να διορθώσουν επί το συντηρητικότερο τις τοποθετήσεις και τις πολιτικές τους γραμμές στο μεταναστευτικό.

Αντιμεταναστευτική πολιτική

Στο επίπεδο της εφαρμοσμένης πολιτικής τα πράγματα είναι σαφώς πιο δύσκολα από τα «ρατσιστικά τα λόγια τα μεγάλα». Για παράδειγμα η κατάργηση 3 από τις δεκάδες δομές φιλοξενίας προσφύγων που εξήγγειλε ο Βορίδης αμέσως μετά την ανάληψη του νέου υπουργικού του θώκου περισσότερο επικοινωνιακό τέχνασμα μπορεί να χαρακτηριστεί παρά οτιδήποτε άλλο, μια που επρόκειτο για δομές που είτε είχαν ήδη κλείσει (π.χ. στη Δυτική Λέσβο που είχε αδειάσει από τον Αύγουστο του 2024) είτε υπολειπουργούσαν (όπως στην Ελευσίνα που τελευταία φιλοξενούσε μόλις 84 Ουκρανούς πρόσφυγες οι οποίοι θα μετακινηθούν σε άλλες δομές). Πιο δύσκολα για το ρατσιστικό προφίλ του Βορίδη φαίνεται να είναι τα πράγματα στην αγορά εργασίας, όπου υπάρχει τεράστια έλλειψη εργατικών χεριών και οι εργοδότες ψάχνουν για διαθέσιμους εργάτες κυριολεκτικά «με το ντουφέκι»... Ως τάυρος σε υαλοπωλείο, ο νέος υπουργός λοιπόν, ανέστειλε καταρχάς μέχρι να εξετάσει πληρέστερα (όπως ο ίδιος δήλωσε) την παράταση ως τον Σεπτέμβριο του 2025 που είχε δρομολογηθεί από την προηγούμενη ηγεσία Παναγιωτόπουλου στο Υπουργείο Μεταναστευτικής Πολιτικής για την χορήγηση αδειών παραμονής μεταναστών εργατών στη βάση της τριετίας της τροπολογίας Καιρίδη. Η κανονική προθεσμία «Καιρίδη», είχε λήξει στο τέλος του 2024 με βάση την οποία έχουν ήδη αποκτήσει άδειες παραμονής δεκάδες χιλιάδες μετανάστες εργάτες, εκ των οποίων 30.000 μόνο στην αγροτική παραγωγή. Όμως χιλιάδες άλλοι μετανάστες εργάτες που πληρούσαν τις προϋποθέσεις και είναι απολύτως κρίσιμοι σε κλάδους όπως η αγροτική παραγωγή, ο τουρισμός ή η μεταποίηση δεν είχαν καταφέρει να ενταχθούν εμπρόθεσμα στις προϋποθέσεις της διάταξης Καιρίδη καθώς οι προηγούμενες άδειες παραμονής τους εκδόθηκαν εκπρόθεσμα και ήδη ήταν ληγμένες με ευθύνη των υπηρεσιών των υπουργείων και μοναδική διέξοδος με το υπάρχον νομοθετικό πλαίσιο ήταν η εν λόγω παράταση. Έτσι ο νέος ακροδεξιός υπουργός, κατάφερε με το καλημέρα να έρθει σε ρήξη με τα αφεντικά τους που έχουν ήδη πληρώσει τα παράβολα και περίμεναν πώς και πώς για να κάνουν επαναπρόσληψη στους εργάτες που ήδη απασχολούν εδώ και χρόνια

και χωρίς τους οποίους δεν γίνεται να λειτουργήσουν τις επιχειρήσεις τους. Σύμφωνα με τον διευθυντή της Εθνικής Ένωσης Αγροτικών Συνεταιρισμών Κορασίδη, το έλλειμμα εργατών γης αυτή τη στιγμή σε ολόκληρη την Ελλάδα αγγίζει τις 65.000 και είναι εξαιρετικά δύσκολο να καλυφθεί λόγω διαρθρωτικών προβλημάτων της ελληνικής διοίκησης. «Η απόφαση του υπουργείου να αποκλείσει απροειδοποίητα και ξαφνικά σημαντικό και κρίσιμο αριθμό ατόμων που ήδη γνωρίζαμε και εργάζονταν στην Ελλάδα, δυσχεραίνει το πρόβλημα όχι μόνο για τους αγρότες και τους κτηνοτρόφους, αλλά και τον κλάδο της μεταποίησης». Πρόκειται για υπαρκτές αντιφάσεις ανάμεσα στη ρατσιστική ιδεολογία και τους ακροδεξιούς πολιτικαντισμούς από τη μία και στους καπιταλιστικούς νόμους της αγοράς από την άλλη που καλείται να αντιμετωπίσει τόσο ο νέος ακροδεξιός μαθητευόμενος μάγος (συγγνώμη υπουργός εννοούσαμε) όσο και η κυβέρνησή του Κυριάκου Μητσοτάκη. Αντιφάσεις που το αντιρατσιστικό και το εργατικό κίνημα καλούνται να φέρουν στην επιφάνεια και να επισημάνουν εμφατικά προκειμένου να αποδομήσουν τις απάνθρωπες αντεργατικές και ρατσιστικές πρακτικές των δολοφόνων της Πύλου και των Τεμπών.